

GOGA

Pia Prezelj

Težka voda

*po hribcih je ivje
po dolincah pa mraz
oh kje je moj ljubi
oh kje sem pa jaz*

Ida je strmela v barve, ki so se prevračale v penasti vodi. Na vrtu se je prva žehta že razpotegala med jablanama, s ščipalkami pripeta v zrak. V jutrih so se jim na vrvi rade pridružile sinice, skakljale in prhutale so, se tlačile v krmilnico. Na hribu, ki se je kot bradavica vzdigoval sredi vasi, se je bleščala cerkvica, iz katere je donelo glasno pritrkavanje in se zajedalo v ravnico, se nad krompirjem in oljno ogrščico mešalo z drdranjem traktorja.

Ida je strmela v barve, medtem pa se je nesreča klatila po njenem vrtu, nos tiščala v cinije in glodala robidnice. Na njeni desni je nekdo srkal kavo, oddajal grgrajoče zvoke in brez posluha žvižgal v zrak, ona pa je med prsti mečkala sluzavo in toplo črno, premišljevala, ali naj bo tudi tokrat prizanesljiva in milostna. Obliznila si je kazalec in sklenila, da se bo v moškega zapodila kot vojska v zastavah. Nenazadnje se že dolgo ni zares zabavala.

Urgentna čakalnica bližnje bolnišnice je bila polje oranžne – oranžne oguljene stene, oranžni sklenjeni stoli in oranžen linolej. Oranžkasti zobje smejočih se sester in oranžkast ton njihove kože. Ido so posedli na enega od tridih stolov, ji v roke porinili vprašalnik in rekli Tu vam bo udobno. Pobrskala je po torbici, ki ji je ždela med nogami,

zatipala bombažen robec, pest orehov, staro šminko. Ob denarnico se ji je spečkala zdrizasta črviva hruška. Morala bi vstati in se odpraviti po svinčnik, razložiti, da brez njega ne more izpolniti lista, toda ni se ji ljubilo in boleli so jo gležnji, stopala pa je imela napihnjena kot utopljenec.

Raje je cuzala in žvečila hruško, da ji je sok kapljal po bradi, ji curljal vzdolž podlahti. V kotu sobe se je izkašljevalo dekle v zamazanem kopalnem plašču, se davilo in hroplo in se naslanjalo ob steno, se prestopalo v kosmatih vijoličnih copatih s cofki. Nasproti nje je sedel deček s prebito zgornjo ustnico in iz tetrapaka srkal sok.

Ida si je dovolila misel, da otrok pripada njej, da ga je rodila ona, ga dojila, vzgajala, zdaj pa ga bo vsak hip priklicala nazaj k sebi in pritekkel bo, seveda, se ji ovil okoli roke, obesil okoli vratu. Pobožala ga bo po glavi, mu zakopala nos v lase, dišalo bo po milu, maslu, po sladki sreči materinstva, lepljivi kakor karamel. Vedela je, da bi s tem naposled zatolkla govorice, da je kot dekletce sedla na prižgano ognjišče in se opekla tako strahotno, da je bila vsa pomoč zaman, ubožica je lahko sedela le na robu desne ritnice, kot soproga pa se je izkazala za popolnoma nerabno. Povrh vsega je *prav tam* zaudarjala po ožganem mesu.

Sprva so ji ženske priporočale obkladke, zvarke s šentjanževko in ognjičevo olje, jo nagovarjale, naj vsako jutro sedi v čebričku tople vode, v katerem je poprej prevrela gabez, toda kmalu so spoznale, da so potrebni stožji ukrepi, zato so Idinemu zdravju namenjale molitvice, v kapelicah zanjo prižigale svečke, po letih truda pa sklenile, da je ves napor zaman in da je takšna pač Božja volja. Poslej so jo

pomilovale, jo poskušale bodriti in govorile Če hočeš, ti pripeljem svoje, da ne boš osamljena. Idi se je zdelo odveč, dokler ni prvič klecnila in se zvalila po stopnicah, z zlomljeno nogo pristala v bolnišnici, dokler je niso povprašali Pokličemo koga od vaših otrok? in je v zadregi navedla svojo telefonsko številko.

Gospa? se je zaslišalo izza Idinega hrbta. Ste že izpolnila vprašalnik?

Nisem našla svinčnika, je rekla, si lepljivi hruškov sok razmazala po bradi in vratu, se obrisala v rokav. Glas je sedel poleg nje, se nagnil bližje, se zmehčal.

Bi razložili, kaj je bilo?

Raztegnil se je čez gredico, čez peteršilj in čez korenje, ves polomljen je ležal tam, bi morala odvrniti Ida, namesto tega pa je rekla A že veste, kaj mu je? In kdaj bova lahko odšla?

Nisem prepričana, gospa, toda gotovo ne bo dolgo, ne morem vam povedati, razumem, saj razumem, ja, najbolje, da počakate, po hodniku, predzadnja vrata.

Ida se je presedala, nagibala naprej nazaj. Dekle v vijoličnih copatih je medtem izginilo, na njenem mestu pa je stal mladenič z rokami v mavcu in strjeni krvi, ki je lajal v telefon, Povej tej pizdi, da ga čakam, povej mu, ja, to mu povej.

Izza vogala se je prikazala sestra, ji pomignila, naj vstane. Mladenič je za hip prenehal bevskači v slušalko, iz žepa izvlekel cigareto, si jo potisnil med škrbine. Ida je zagrabila vprašalnik, plašč in torbico, ji sledila po linoleju. Škrip škrip cokel in vozičkov, nosil in negovalnih postelj.

A zdaj že veste, kaj mu je? Bi mi lahko povedali?

V odgovor samo pozibavanje zadnjice, ki jo je vodila vzdolž hodnika, sem in tja sem in tja sem in tja sem in

Ida se je pogreznila v zapackan pepita vzorec in odvrгла torbico. V predalu armaturne plošče so tičali vlažilni robčki, obrisala si je podlaket, brado, lica, veke, nos, si očistila vso sluz, pomešano s sladkobjem hruške. Vstavila je ključ, ga obrnila, javknila. Avto je poskočil kot mačka ob prvem stiku z vodo, se naježil do repa in premaknil le za ped, Ido pa prilepil ob volan in zatem crknil. Dolgo, predolgo je slonela tako – s čelom na volanu in z rokami na zatilju –, a ko se je vzravnala, ji je obrvi povezoval rdeč obok. Poskusila je znova, pritisnila pedal, previdneje obrnila ključ.

podatkih je bilo v nesreči ubitih sedem žrtev, enajst je huje ranjenih, strojevodja pa je pred nesrečo večkrat kontaktiral nadzorni center in prosil za tehnično pomoč, je za medije povedal predstavnik tajvanske agencije za železnice

Avto je brbral in puhal, ko ga je Ida brez obzira v prvi gnala čez križišča, čez menjave rdeče stop rumene stop zelene pelji,

zmerno do pretežno oblačno, več sončnega vremena bo na zahodu, zjutraj in dopoldne bo ponekod v severni in severovzhodni

skelele so jo dlesni, boleli nohti, pekla zrkla, želela si je spanca, noči brez sanj, novega jutra, želela si je pozabiti na vijolične copate s cofki, na tetrapak, na linolej,

najpogostejši in najnevarnejši bolezni v tržni pridelavi jabolk; pri sortah, odpornih proti škrlupu, potrebe po rednem škropljenju pravzaprav ni, vseeno pa bi priporočal

vozila je vse prepočasi, da so za njo trobili, toda slišala je le brbranje avta škrip škrip cokel povej tej pizdi da ga čakam povej mu ja povej povej

*

Na robu vrta so robide sijale od dežja in rose, nabrekle in polne sladkega. Debla hrušk so bila spolzka, spolzka so bila jabolka, spolzke bilke peteršilja. Brisače in rjuhe so se izvlekle iz klinčkov in se v razmočenih kupčkih sesedale med drevesoma. Na sosednjem vrtu je drdralo nekaj podobnega kosilnici, ugasnilo, pričelo, spet ugasnilo, pričelo.

Ida se je požvižgala na bilke in na spolzka jabolka. Pokrita čez glavo je v postelji predihovala skelenje, ki se ji je ponoči zavleklo v gležnje in stopala. Štela je do trideset, naštevala velike vojne, prepevala uspavanke in skušala imenovati vse vrhove Julijcev. Pomagalo ni niti malo. Pomislila je na

Da ne bi. Samo tega ne počni. Če boš razmišljala, bo slabše. Spravi se iz postelje. Najprej levo in potem desno. Daj, saj nimaš druge izbire.

Skobacala se je iz postelje in se postavila na noge. Slekla si je včerajšnja prepotena oblačila, si preoblekla spodnjice, nadelala svežo majico in se privlekla v kuhinjo, pred džezvo hladne, postane kave, kockice sladkorja, kruh z maslom in medom in tetrapak mleka. Ob krožniku je ležalo KUPI WD40 PODMAŽI DOKTOR RAVNIKAR

Ida si je nad koritom izvlekla protezo, umila obraz, izpljuvala kislost in oplaknila usta. Pobrskala je po omarici, izbežala modro škatlico in pogoltnila eno, nato še eno tableto. Da bi zaleglo, je v vodi raztopila protibolečinski

prašek z okusom limone in pomaranče ter z njim poplaknila še dve, tokrat iz druge škatlice. Odšepala je do okna in spustila žaluzije, nato pa stala v poltemi in strmela v migetanje, prisluškovala rosenju, ščebetanju, drdranju.

Ko je pričela drgetati, se je bosa in brez hlač odvlekla nazaj v posteljo.

Čez slabo uro se je na grič vzpenjal starec v talarju. Sospel je in pohrkaval, si med hojo brisal smrkelj, preklinjal svoja šibka pljuča. Odpahnil je lesena vrata, si nekoliko privzdignil obleko in se vzpel na vrh zvonika. Odmevalo je trikrat – glasno, lakomno, predirno – in oznanjalo smrt moškega, ki je v jutrih žvižgal v zrak.

Pobočje je bilo strmo, poraslo s praprotoj in z mahom, bilo je vlažno, ozko, blatno. Odeta v rumeno pelerino se je Ida s pleteno košaro pomikala proti vrhu, čeprav ni vedela, čemu, čeprav so jo noge, prisegla bi, nesle same. Na levi je zapazila velikansko golobico, jo zagrabila pri betu, zasukala in izvlekla iz zemlje, nekoliko očistila, otresla zemljo, se obrnila. Pred njo je stal poraščen moški.

Prestopila se je, spodrsnila na vlažni, gladki korenini, padla, joj uh opala.

Eh, res se me ni treba bati, je rekel izpod brade in ji v pomoč ponudil roko.

Sprva je le buljila vanj, nato pa mu namesto dlani pomolila košaro, kot bi jo prišel okrasti, kot bi rekla Tu imaš.

Naročeno mi je bilo, naj opravim hitro, ampak no, če že ponujaš, se je nasmehnil, segel po golobici, jo povohal, malce odgriznil.

Hrepenela boš po možu, je rekel med ogledovanjem gobe in se prestopil korak bližje, da je vohala njegovo sapo – poznam ta vonj, jo je prestrelilo, vonj po mravljah, po mravljiščih – jo toplo, lepljivo in jedko čutila.

Hrepenela boš po možu, on pa bo gospodoval nad tabo, dokler se kot tale reč ne vrneš v zemljo, je še rekel in si golobico zbasal v usta, se skremžil, žvečil, pohrkaval, zatem spet žvečil, dolgo, dolgo, nato pa izza zob potegnil črva, ji ga pobingljaj pred nosom in rekel Ugani, kaj me spravlja v smeh.

Ida je molčala, strmela v žival in čutila, da bo vsak hip bruhala.

Človek pita druga bitja, da z njimi lahko pita sebe, sebe pa pita za golazen. Ni to naravnost imenitno?

Prebudili so jo trki. Nekdo je udarjal po oknu, kričal Ida! Ida, odprite! in škilil skozi žaluzije. Ida je vstala in si navlekla nogavice, hlače in jopo. Oplaknila je usta, si vstavila protezo in popila nekaj vode. Zdaj je udarjalo po vratih, kričalo Je kdo doma? Halo? Halo? Samo pozdravit sem prišla!

Ida je odprla vrata.

Joj, doma ste, je rekla ženska v plastičnih škornjih, od katerih so med hojo odpadali sprijemki gnoja. Oprostite, da vas gnjavim, sem zvonila in zvonila, pa me niste slišali.

Ja, spala sem, je rekla Ida, pa čeprav je hotela reči Kaj bi rada tokrat, Marta? Ni ji bilo treba dolgo čakati na odgovor.

Sem videla rešilca in prejle slišala zvonjenje. Moje sožalje, Ida, res mi je žal, fejest dec je bil, ni dosti takih. Človek

res nikdar ne ve. A se spomnite, ko je šel naš Tone? Sem bila vsa zgubljena, veste, pa mi je Lojze takrat rekel, naj grem molit dol k Mariji, pa vsako jutro prižgem svečko, pa rečem Tone, odpuščam ti. Sem hodila, veste, vsak dan, pa mi je res kar pomagalo. A vas že kaj bolijo dlesni? Mene so velikokrat. Pa nohti, pa lasje, za crknit. Saj veste, kje je ta kapela?

Pri Bognarčku.

Ja, na vogalu. Zjutraj pojdite, ko je sveže, da vas preluf-ta in spravi k sebi. Saj vas vidim, kakšni ste.

Ida se je obrnila in ji zaloputnila pred nosom, pozabila reči Iti moram, bohlonej, da si se oglasila. Marta je še lep čas postopala pred vrati in se lepila na okna, nato pa odpeščila domov, čez gmajno, kjer je Tone vsako nedeljo sekal drva, dokler mu glave ni speštala velika padajoča bukev, Marti pa naprtila skrb za kokoši, sina in krave.

Ida je stala pred zaprtimi vrati in čakala na

Prav nič. Na kaj naj bi sedaj čakala? Ne kvasi jim ne-umnosti.

Čakala je, da zbere moč za hojo in premikanje, da se odvleče do omarice in pipe in umivalnika, do modre škatlice s tabletami. Ko je pogoltnila še dve, se je spomnila, da mora jesti, da so ji rekli Ne na tešče, drugače boste bruhal. Iz hladilnika je izvlekla maslo in ga razrezala kot kruh, si ga odnesla v posteljo. Rezino za rezino si je polagala med ustnice, nato pa zgolj čakala, da ji mast spolzi po grlu. Z lepljivimi prsti si je pomela oči, odložila krožnik, se pokrila. Na nočni omarici je ždel nagačen zajec in buljil vanjo. Se spomniš, kje si me dobila? Se spomniš, kako je bilo takrat? Zakaj hudiča se bašes z maslom?

Seveda se je spominjala – prvi fičo, avgust, gore, vonj po gozdu in potu in siru. Bil je masten od vročine, rezala sta ga na kocke, ga jedla ob kruhu in paprikah. V Valsu sta bivala v majhnem hotelu in si kopalnico delila s starejšim parom iz Rovereta. Kebelo, sta ponavljala, kebelo pri kosilu, na terasi, na sprehodu, kebelo ob vsaki kavi, cigareti, kartanju. Kebelo, je ponavljala Ida, dokler je nista naučila zmehčati jezik in zadržati, da ti tleskne ob nebo. Che bello, se je zasmejala, tedaj še s svojimi zobmi. Nabirala sta gobe, jih sušila na balkonu, jih shranjevala za domov, obredla vse okoliške hribe. Nekaj dni pred njunim odhodom se je v hotelu prikazal moški s polnim nahrbtnikom živali – klavrno nagačene miši, veverice, zajci, vsi z izbuljenimi očmi. Ma che bello, je glodavce božala starka, jih drezala v ušesa, smrček, nazadnje pa kupila zajca in ga podarila Idi, čeprav se ga je ta na vse pretege otepala. Oba sta prav gotovo že pod rušo ali pa v odurnih žarah, ji je še uspelo pomisliti, preden je nekdo ugasnil luč.

*

Najprej se je znebila kruha, na katerem so se pasle muhe, zatem mleka in sladkorja. Kavoj je z džezvo odvrгла med astre, pobrala rjuhe in brisače, zapackan kombinezon, jih spet obesila na ščipalke, da so bingljali v toplem vetru. Na gredicah so popokali mesnati paradižniki, krivili veje in se cedili drug po drugem ter po prsti. Morala bi jih pobrati, narediti mezgo, zamrzniti. Morala bi posejati redkvice in zimski por, korenju nasuti lesni pepel, posejati motovilec, blitvo in brstični ohrovt. Pa rdečo peso, črno redkev,

podzemno kolerabo in repo, morala bi pobrati zrele jajčevce in paprike, podpreti veje hrušk in jablan, škropiti z drobnjakovim čajem in pleti, polivati s koprivami. Storila ne bo nič od tega – ne danes, ne jutri, ne v dneh zatem.

Jesti moraš, je pomislila, se spomnila medicinske sestre, Večina neha jesti, veste, večina se ne umiva in ne giba in ne spi. Saj vem, da bo hudo, ampak ne smete pozabiti, napišite si kam na listek.

Odvlekla se je v kuhinjo, pograbila tri kose kruha, zaseko in kisle kumarice, se sesedla v gube kavča. Na mizici je ob časopisih ležala škatlica, ki je leta – desetletja – pod napisom ROYAL DANSK shranjevala bucike, šivanke, cvirne, obrabljen meter, škarje, gumbe. Morala bi zožiti in zarobiti hlače za tisto ter zašiti predpasnik in bluzo za ono, ki se je priženila k Mežnarju, za dobre sosedske odnose, je rekla. Ida se je zdaj poživžgala na dobre odnose, na vse predpasnike in bluže in življenja, ki jih bodo ženske – te in vse – še preživele, na ves denar, ki ga je občasno še služila s šivanjem. Zdaj so jo skelele dlesni, boleli nohti, pekla zrkla. Stopala so se ji čez noč obarvala vijoličasto, skelela so, bolela, pekla. Žvečila je kumarice, jih s prsti vlekla iz kozarca, kruh tlačila v zaseko in strmela v zrak pred sabo, dokler se ni vrnila v kuhinjo, ponovno raztopila praška in pogoltnila tablete. Na pultu je še vedno ležal pomečkan listič papirja, KUPI WD40 PODMAŽI DOKTOR RAVNIKAR, besede, ki jih Ida sedaj ni več razumela, katerih pomen je obtičal v lahkotnejših dneh, se skrčil na nesmiselnost, na plehkost kupovanja, mazanja, klicarjenja (klicarjenja tistih, ki pomagati več ne morejo,

ki lahko rečejo zgolj Žal nam je ali Lahko bi poklicali prej). Odvrgla ga je v koš, si poplaknila usta, umila obraz in se vrnila v gube kavča. Poskušala je zaspati, a bilo je presvetlo, v sobo je lilo ostro sonce, se s špičastimi snopi zaganjalo v omaro, televizijo in ščitovko. Ida je segla po daljinec.

severni steni se je tragično končal vzpon starejšega planinca, ki je po daljšem zdrsu na kraju nesreče umrl; po besedah načelnika je bil planinec zelo izkušen, oba s soprogo sta

samotarske živali, ki so aktivne pretežno zvečer in ponoči; v primeru vremenskih skrajnosti se ne zatekajo v skrivališča, pač pa jih pred tem štiti kožuh z dobrimi izolacijskimi lastnostmi, hladijo pa se predvsem s počivanjem na deblih, ki so hladnejša od okolice

Za ekranom so se kotalile sive kepe, plezale po deblih, spale, žvečile in cvilile, se praskale, spet kotalile, spale in spet žvečile. Ida je strmela v razpotegnjene nosove, puhasta ušesa in frnikolaste oči, strmela in hotela reči Se ti ne zdijo nenavadni, hotela govoriti, se pogovarjati, smejati, hotela povprašati Bi tudi ti malo zaseke, bi kakšno kislo kumarico, hotela nahraniti moškega, s katerim se bodo sedaj hranili drugi, prav prekleto imenitno.

specializirane, saj se prehranjujejo skorajda izključno z evkaliptovimi listi, ker pa so težko prebavljivi in vsebujejo strupene presnovke, so se pri koalah razvile številne prilagoditve presnove, prebave in vedenjskih

Ida ni vedela, kaj so strupeni presnovki, kakšna je razlika med presnovo in prebavo in kje vse raste evkalipt, vedela pa je, da si bo zdaj na ta in vsakršna vprašanja primorana odgovoriti sama, da bo primorana opustiti uležano dvojino

in namesto po *midva* poseči po *jaz*. Odšepala je do okna, spustila žaluzije in strmela v migetanje. Hotela je hlipati, jadikovati, hotela vpiti in ihteti, toda bilo bi brez pomena, nastop v prazno, brez občinstva, brez roke, ki podaja robec, briše solze, boža hrbet, brez Nehaj, no, vse bo še dobro.

Ugasnila je televizijo in stopila do korita, pogoltnila tableto, vodo, poplaknila usta in izvlekla protezo, preklela sebe, njega, svet, pomislila, da smo kot jogurt, kratkotrajni, pokvarljivi, ki ga na toplem slej ko prej raznese po vsej kuhinji, in se, opirajoč na steno, odvlekla do kopalnice.

*

Debelušna sinica je kljuvala v robidnice, ki so popadale na tla in se lepljivo pomendrale. Curljalo je iz paradiznikov, mezelo, se počejalo, pokali so, padali, privabljali mušice, gnili, vili veje in vlekli k tlom, k prezrelim šiljam in baburam. Na astrah in cinijah so zborovale čebele. Lazarji so list za listom poselili zeljne glave, jih luknjali in slinili in si prilaščali endivijo, kopasto in že cvetočo. Nihče se ni menil za mršave prste, ki so pred časom še trgali in ruvali in pleli, niti za tiste, ki so nekaj ulic stran prav v tistem trkali po vratih in čakali na korake, počasno drsanje copat.

Lojze, jaz sem! Ste doma? je vdrlo v sobo, v kateri se je moški vzdigal s kavča in se namenjal proti vratom. Na mizici pred ponovitvami svetovnega pokala v slalomu – šššš ššššš šššššššššš in vzkliki množic tup tup tup plastičnih palic – ga je čakal kozarec vina, močno redčenega z vodo. Lojze je oddrsal proti vpitju izza vrat, jih priprl in skozi režo pomolil rdečkožni nos.

Oprostite, da vas gnjavim, je vajeno navrgla Marta, mu poškilila čez ramo, se prestopila, dvignila roko. Samo pozdravit sem prišla. Držala je krožnik, ovit v folijo in vrečko, in še preden bi jo vprašal –

Od kosila mi je ostalo, dobro je, pa sem prinesla.

In še preden bi ji rekel –

Krapi so, a jih poznate? S skuto in hruškami, jih jeste?

Lojze je pohrkal, se odkašljaj in še preden –

Nekaj bi vas povprašala, nekaj malega, če smem. Se bom sezula, lahko vstopim?

Ne, bi bil iskren odgovor, ne, ne danes, utrujen sem, rad bi v miru gledal slalom, lahko jutri v zakristiji, deset minut po maši, prosim? Toda polagal je roke in prejel Božjo milost, oblekel talar in obljubil, da bo vestno in uslužno stopal po njegovi poti, pa čeprav bodo koraki včasih okorni in neprijetni.

Odprl je vrata in pomignil Seveda, kar izvolite, pa oprostite za nered. Stopil je do televizije, stišal šššššš šššššššš in tup tup tup ter sedel za jedilno mizo.

Marta je odložila krožnik, sedla in se nasmehnila, pred seboj sklenila roke. Mislil je, da bo molila, tudi sam prepletel prste, namesto tega pa je iz nje zletelo Sem bila pri Idi, veste, ne drži se preveč dobro, zaloputnila mi je pred nosom, vsa bleda je in mutasta.

Govorila je brez postanka, govorila

vem, kako je

skrbi me zanjo

pa kar na lepem, saj je grozno

to sicer res ni moja stvar

*lahko bi jo obiskali, Lojze
saj veste, kaj je rekel Pavel
morda bi vas poslušala
pa saj se nočem vtikati
sploh ni hotela govoriti
pa brez otrok, uboga reva
sem slišala, da se je ožgala
to je vse, kar ti ostane
ja, bogve, kaj bi bilo z mano
vsak dan ob petih sem že v štali
pa se zgaram, pa ne razmišljam
ste imeli takrat prav*

Lojze je slonel na mizi, poslušal in obžaloval, da ni vztrajal pri Ne danes ali pa vsaj pri Kaj želite? in Mislim, da lahko počaka, pridite jutri v zakristijo. Tako pa je kimal in poslušal, mežikal, kimal, pohrkaval in ob prvem molku rekel Prav imate, Marta, hvala, zelo prijazno in skrbno od vas. Ido bom obiskal jutri, še pred mašo, zagotovo.

Marta je prikimala, rekla Pa ne pozabite na krape, res so dobri in vstala od mize. Pred pragom si je navlekla škornje, si popravila ovratnik, Pri maši mi vrnite krožnik, pomahala in nazadnje odšla.

V sobi, v kateri je Lojze kozarec končno nesel k ustom, je vznesen glas najavljal *In zdaj je tu prvi pravi zrelostni izpit, prvič v položaju, da brani stopničke po prvi vožnji. Dajmo, stisnimo pesti, z optimističnim mišljenjem ga lahko pripeljemo do vodstva, kar bi seveda pomenilo, da bi se po dolgih letih spet veselili stopničk v veleslalomu! Že po nekaj metrih bo jasno, začel je dobro, odločno, Žan je močan,*